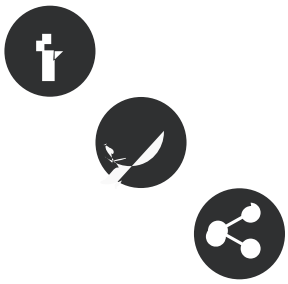
Internacional

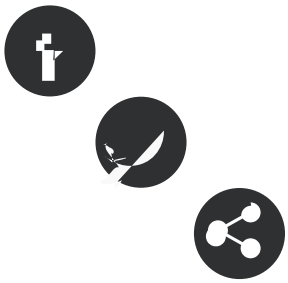
Cooperació, turisme responsable i comunitari: un estiu solidari

19/06/2014

Cooperació, turisme responsable i comunitari: un estiu solidari

19/06/2014

Resum:
Parlem amb Ernest Cañada, sobre turisme responsable i comunitari: “Anys 70, començava a trencar-se així la imatge amable d'un sector que prenia cada vegada més rellevància en l'economia internacional”.

Ens fas un breu recorregut des de l'inici del concepte de turisme responsable fins ara?

“El Turisme Responsable va néixer com a reacció al malestar generat pels impactes del creixement turístic. Des dels anys 70 es va començar a elaborar una crítica raonada a algunes de les implicacions d'aquest model de desenvolupament. **Els impactes negatius en el medi ambient, l'economia, la cultura o en les condicions laborals es van anar fent visibles**. Començava a trencar-se així la imatge amable d'un sector que prenia cada vegada més rellevància en l'economia internacional”.

“Aquesta gradual insatisfacció va derivar en la idea del Turisme Responsable a principis dels 2000. Des d'un inici va servir per a albergar múltiples sentits. Avui dia el Turisme Responsable serveix per identificar certes actituds i sensibilitats de determinats turistes que busquen en altres formes de viatjar, diferents a les propostes més estandarditzades de les grans operadores. Preocupacions sobre l'afectació al medi ambient que provoca un com turista, si els diners gastats arriben a la població local o com tenir una relació més propera amb la gent del lloc

visitat, per exemple, donen nou sentit a l'activitat turística: busquen una major implicació o compromís personal. Això s'expressa, per exemple en modalitats com el turisme solidari o l'ecoturisme, que van trobar després en el Turisme Responsable una referència. Això ha donat lloc a un nínxol de mercat al voltant d'aquest tipus d'ofertes alternatives. Encara que inicialment els seus promotors no van estar en el cor de la indústria turística i més aviat va créixer en els seus marges, la pròpia evolució del sector afavorir el seu desenvolupament. L'empresa turística tracta d'oferir cada vegada més productes singulars, diferenciats, que permetin al client una experiència particular".

"Conscients de l'evolució d'una part de la potencial demanda i de la mateixa societat, algunes iniciatives empresarials han apostat per l'aplicació voluntària de bones pràctiques, que s'identifiquen també com a Turisme Responsable. Polítiques de Responsabilitat Social Corporativa, certificacions o codis ètics són alguns dels instruments que el sector empresarial ha adoptat per promoure una gestió més atenta davant determinades problemàtiques i amb més capacitat per comunicar una millor imatge empresarial".

"D'altra banda, i en contradicció amb l'anterior, l'acumulació de conflictes vinculats a l'activitat turística ha estat una altra font d'inspiració del Turisme Responsable. Són conflictes provocats per la contaminació ambiental, el desplaçament de la població local, la privatització i elitització de certs territoris, l'explotació sexual comercial de menors, l'acaparament de recursos naturals com la terra o l'aigua, l'encariment del cost de la vida o les males condicions laborals, per citar només algunes causes. Des d'aquesta perspectiva, que és on ens identifiquem a Alba Sud, **el Turisme Responsable s'entén com un moviment social en defensa de la sostenibilitat d'aquesta activitat**. Així es privilegia la intervenció a favor de les poblacions afectades negativament per les dinàmiques turístiques o en conflicte, una major sensibilització de tots els actors implicats (turistes, empreses, població amfitriona o institucions públiques) i el desenvolupament de models turístics més sostenibles, adaptats a cada context. Davant la lògica voluntària de les iniciatives empresarials es demana una major regulació obligatòria per part de l'Estat".

Ara parlem també de turisme comunitari. Què és?

"El Turisme Comunitari és un model de turisme en el qual la població local d'un determinat territori rural (especialment pobles indígenes i famílies camperoles), i a través de diferents estructures organitzatives de caràcter col·lectiu, exerceix un paper preponderant en el control del seu disseny, execució, gestió i distribució de beneficis. No neix com a una activitat substitutiva de les activitats agropecuàries tradicionals (agricultura, ramaderia, pesca, producció artesanal o la gestió forestal), sinó una forma de diversificar i complementar les economies camperoles. La principal oferta turística d'aquest model es basa en facilitar la visita de recursos naturals i entorns rurals a través d'un espai de relació i trobada amb les poblacions locals. Possibilita un acostament vivencial al que la gent que viu i treballa al camp fa quotidianament".

"A Amèrica Central, per exemple, hi ha hagut diverses vies per les quals determinades poblacions rurals han entrat en aquesta nova activitat: cooperatives i famílies camperoles que busquen diversificar i complementar ingressos davant la crisi rural; organitzacions ambientalistes de base comunitària que realitzen tasques de conservació dels recursos naturals; comunitats post-conflicte que intenten la seva reinserció a la vida civil i mantenir la memòria; grups de dones que tracten d'incrementar recursos i afavorir la seva autonomia; comunitats indígenes realitzen activitats complementàries per millorar la seva economia i benestar, petits negocis privats articulats associativament que tracten de potenciar i complementar la seva oferta".

Podries donar-nos algunes pistes pràctiques sobre com trobar destinacions

en aquest marc de turisme responsable, sostenible i comunitari?

“Hi ha diverses vies si el que es vol és viatjar a l'estranger. Per una banda estan els tradicionals viatges solidaris organitzats per ONG, que normalment combinen el coneixement de la feina que fan determinades organitzacions socials amb les quals aquestes ONG mantenen algun tipus de col·laboració, la realització d'algun tipus de tasca solidària i un coneixement d'aquell país fora dels circuits tradicionals turístics. Aquí tenim les ofertes que, tot i les seves diferències, cada any fan organitzacions com Setem**,** Sodepau, Ethnic**, o l'**Associació Catalana per la Pau**, entre d'altres**”.

> “També hi ha agències de viatges especialitzades en producte propi que estan començant a oferir viatges vinculats a iniciatives de turisme comunitari, com Èxode Viatges o Tarannà”

“I sempre queda l'opció d'organitzar-se un mateix el viatge. Ara hi ha molta informació a través d'Internet que li permet a un connectat directament amb xarxes de turisme comunitari o agències locals especialitzades en aquest tipus d'iniciativa. Per exemple: ACTUAR a Costa Rica, Toururales a El Salvador, Runa Tupari a l'Equador, Tusoco a Bolívia, la Red de Turismo Campesino de Salta a l'Argentina, Travolution a Xile, entre moltes d'altres”.

Etiquetes: turisme responsable, alba sud, ernest cañada

URL d'origen: https://xarxanet.org/internacional/noticies/cooperacio-turisme-responsable-i-comunitari-un-estiu-solidari